

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКА

УДК 336.1 [378] : 330.5

DOI: 10.31732/2663-2209-2026-83-10-22

Дата надходження: 17.08.2026

Дата прийняття до друку: 21.09.2026

Дата публікації: 30.09.2026

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ БАНКІВСЬКОЇ ДЕПОЗИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНВЕТОРІВ У СИСТЕМІ ОЦІНКИ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ

Ігор Румик¹, Каріна Булава², Анна Кухельна³

¹Д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: rumykii@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3943-639X>

²Магістр фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: ChernyshKV@krok.edu

³Магістрантка, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: Kukhelna@krok.edu.ua

ACADEMIC INTEGRITY IN RESEARCH ON INVESTORS' BANK DEPOSIT ACTIVITIES WITHIN THE SYSTEM FOR ASSESSING POPULATION WELL-BEING

Ihor Rumyk¹, Karina Bulava², Anna Kukhelna³

¹Doctor of Science (Economics), Professor, Head of the Department of Economics and Finance, KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: rumykii@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3943-639X>

²Master's Degree (Finance, Banking, Insurance and Stock Exchange), KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: ChernyshKV@krok.edu

³Graduate student, KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: Kukhelna@krok.edu.ua

Анотація. Статтю присвячено вирішенню актуальної проблеми забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях, присвячених аналізу банківської депозитної діяльності інвесторів у контексті оцінки добробуту населення. Актуальність теми зумовлена посиленням ролі депозитів як основного інструменту заощаджень домогосподарств в умовах економічної нестабільності, а також необхідністю підвищення вимог до достовірності та об'єктивності наукових результатів у фінансово-економічній сфері. Метою роботи є наукове обґрунтування необхідності дотримання принципів академічної доброчесності при дослідженні банківської депозитної діяльності інвесторів задля забезпечення достовірної оцінки її впливу на добробут населення. Об'єктом дослідження виступають економічні відносини, що виникають між банківськими установами та інвесторами-вкладниками у процесі депозитної діяльності. Теоретичну основу дослідження становлять фундаментальні положення економічної теорії, теорії фінансів, поведінкової економіки, нормативно-правові акти, наукові праці українських і зарубіжних учених у сфері дослідження добробуту населення, теорії заощаджень та інвестиційної поведінки домогосподарств. У роботі використанні методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, абстрагування та узагальнення, статистичні методи, метод контент-аналізу та методи забезпечення академічної доброчесності. Виявлено ключові суперечності, що виникають при дослідженні впливу депозитної діяльності на добробут населення. Систематизовано основні принципи академічної доброчесності, які мають застосовуватись при виконанні емпіричних розрахунків. Практичне значення полягає у можливості використання розроблених рекомендацій для підвищення якості досліджень та об'єктивності управлінських рішень у банківському секторі. Наукова новизна результатів полягає в обґрунтуванні інтеграції принципів доброчесності у процес економетричного моделювання депозитної поведінки інвесторів. Висновки статті можуть бути використані при формуванні політики стимулювання заощаджень і для підвищення фінансової грамотності населення та зміцнення довіри до банківської системи.

Ключові слова: наукові дослідження, академічна доброчесність, принципи, аналіз, банківські установи, заощадження, депозити, інвестори, інвестиційна політика, добробут населення.

Формул: 1, **рис.:** 1, **табл.:** 4, **бібл.:** 22

Abstract. *The article examines the pressing issue of ensuring academic integrity in research focused on analyzing investors' banking deposit activities in the context of assessing the well-being of the population. The relevance of this topic stems from the growing role of deposits as the primary savings instrument for households amid economic instability, as well as the need to raise standards for the reliability and objectivity of research findings in the financial and economic sphere. The aim of this study is to provide a scientific justification for the need to adhere to the principles of academic integrity when researching investors' banking deposit activities in order to ensure an accurate assessment of their impact on public welfare. The object of the study is the economic relationships that arise between banking institutions and investors/depositors in the course of deposit activities. The theoretical foundation of the study consists of the fundamental principles of economic theory, financial theory, and behavioral economics; regulatory and legal acts; scholarly works by Ukrainian and foreign researchers in the field of public welfare; and theories of household savings and investment behavior. This study employs methods of analysis and synthesis, induction and deduction, abstraction and generalization, statistical methods, content analysis, and methods for ensuring academic integrity. Key contradictions arising from the study of the impact of deposit-taking activities on public welfare have been identified. The fundamental principles of academic integrity that should be applied when conducting empirical calculations have been systematized. The practical significance lies in the possibility of using the developed recommendations to improve the quality of research and the objectivity of management decisions in the banking sector. The scientific novelty of the results lies in the justification for integrating the principles of integrity into the process of econometric modeling of investors' deposit behavior. The conclusions of the article can be used in formulating policies to encourage savings, as well as to improve the financial literacy of the population and strengthen trust in the banking system.*

Keywords: *scientific research, academic integrity, principles, analysis, banking institutions, savings, deposits, investors, investment policy, population well-being.*

Formulas: 1, **fig.:** 1, **tab.:** 4, **bibl.:** 22

Вступ. У сучасних умовах трансформації фінансового сектору України та зростання ролі банківських депозитів як основного інструменту заощаджень населення, питання достовірності наукових висновків набуває важливого значення. Необхідність подолання інформаційної асиметрії між інвесторами та фінансовими установами вимагає неупередженої оцінки депозитної політики. Дотримання принципів академічної доброчесності дозволяє уникнути маніпулювання статистичними даними щодо реальної прибутковості вкладів, що є основою для формування довіри до банківської системи з боку населення. На сьогодні спостерігається висока волатильність процентних ставок, тому лише об'єктивні наукові дослідження здатні забезпечити якісний аналіз впливу депозитів на рівень добробуту різних верств населення. Проблема фальсифікації наукових результатів у сфері фінансів створює ризики прийняття помилкових управлінських рішень як на рівні окремих банків, так і на рівні органів державного регулювання банківської діяльності. Забезпечення прозорості методології дослідження депозитної діяльності дозволяє відтворити результати та перевірити гіпотези щодо ефективності заощаджень у структурі сукупного

добробуту домогосподарств. Актуальність теми посилюється необхідністю протидії плагіату та спотворенню даних, адже це напряму впливає на формування рекомендацій щодо оптимізації портфеля депозитів для населення. Впровадження принципів доброчесності у наукові розвідки сприяє виявленню реальних ризиків інфляційного знецінення депозитів у довгостроковому періоді. В умовах воєнного стану та економічної нестабільності особливої ваги набуває етичність публікацій, які не повинні створювати штучних панічних настроїв або, навпаки, надмірного ейфорійного сприйняття депозитів. Результати дослідження, побудовані на засадах чесності, дозволяють кількісно виміряти внесок депозитних доходів у забезпечення мінімального споживчого бюджету незахищених груп населення. Отже, дотримання принципів академічної доброчесності у дослідженні депозитної діяльності є не лише моральним імперативом, а й необхідною умовою для побудови надійної системи фінансової безпеки та реального зростання добробуту населення.

Аналіз останніх досліджень. Базовим нормативно-правовим актом, що визначає правові засади дотримання академічної доброчесності у закладах

освіти та наукових установах України, є Закон України «Про академічну доброчесність» (ВРУ, 2026). Його положення є важливими для аналізу при дослідженні будь-яких аспектів доброчесності в українській науці. Особливу цінність має представлене в законі поняття академічного твору, а також вимоги до прозорості дослідження, надійності та достовірності інформації, зазначень припущень і недоведених тверджень, згадування всіх осіб із їх внеском у наукову працю.

Академічна доброчесність є невід'ємним складником вищої освіти й наукових досліджень, важливим чинником якості освіти. Комплексний аналіз української та міжнародної нормативно-правової бази, що регламентує академічну доброчесність, провели Зубцова, Сущенко, & Шабліста, Г. (2025). Вони визначили спільні тенденції і кращі практики правового забезпечення дотримання академічної доброчесності у сфері вищої освіти й науки.

Зарубіжні дослідники виявили, що наявність конфлікту інтересів знижує довіру до академічних робіт на 25-33% (Barrios, & ін., 2025). За допомогою емпіричних досліджень автори доводять той факт, що навіть доступ до особистих баз даних від компаній, що зацікавлені у результаті, суттєво впливає на сприйняття дослідження. Ці напрацювання підкреслюють важливість прозорості джерел інформації при проведенні аналізу банківських депозитів.

Академічна доброчесність має безпосередній вплив на корпоративне управління та фінансову прозорість, що важливо для розуміння зв'язків між етичністю досліджень і фінансовою практикою (Wen, Li, Huang, & Zhu, 2025). Аналізуючи діяльність академічних незалежних експертів, автори наголошують на їх ключовій ролі у запобіганні фальсифікації фінансової звітності.

Останні роками спостерігається посилення ролі депозитів у банківському секторі як основного інструменту заощаджень домогосподарств в умовах

економічної нестабільності, а також необхідність підвищення вимог до достовірності та об'єктивності наукових результатів у фінансово-економічній сфері. У цьому контексті Kumar (2021) пропонує використовувати закон Бенфорда для виявлення сфальсифікованих даних в академічних публікаціях. На думку автора, статистичні методи можуть слугувати «сигнальним механізмом» для перевірки достовірності емпіричних досліджень. Цей підхід може бути адаптований для перевірки достовірності розрахунків у дослідженнях, зокрема банківських депозитних операцій інвесторів.

Дослідження Orosz, & ін. (2018), що було проведене на основі даних з 40 країн, виявило сильний зв'язок між академічним шахрайством та рівнем корупції в суспільстві. Автори приходять до висновку, що рівень академічної доброчесності у фінансових дослідженнях є одним із інтегральних показників, які формують загальний рівень довіри до фінансових інститутів у країні.

Крім того, сектор фінансів і страхування виявився головною мішенню для загроз фінансовій безпеці як в 2022 році, так і у 2023 році (Кузьмінський, & Кириліченко, 2025). Автори доводять, що навіть складне програмне забезпечення, яке захищає аналітичні дані, не може повністю захистити облікові записи від шахраїв, фішингу, хакерських атак тощо. Тому оцінка фінансової безпеки банківської установи є важливою частиною управління фінансами та стратегічного планування.

Комплексні дослідження вчених Руцишин, Пелех, Козак, & Криворучко (2024) показують, що у сучасних умовах економічного розвитку основною функцією банківського сектору є перерозподіл фінансових ресурсів між різними суб'єктами, галузями та секторами національної економіки, забезпечуючи тим самим підвищення її конкурентоспроможності. За умов воєнного стану банківська система зазнала значних втрат. Ці проблеми потребують постійного моніторингу та пошуку шляхів стабілізації та подальшого розвитку

банківської системи. Важливо також враховувати такі чинники, як рівень інфляції, монетарну політику, валютні курси (Rumyk, Kuzminsky, Pylypenko, & Yaroshenko, 2024).

Аналіз структури депозитного портфеля, проведений Штефан (2024), засвідчує, що у 2023 р. з'явилась тенденція, коли депозити юридичних осіб дещо перевищили депозити домогосподарств. На думку автора, фізичні особи не мають можливості зберігати свої кошти в інших інструментах фінансового ринку і тому вимушені зберігати свої кошти в банках.

Загальні пасиви банківської системи України за 2018-2023 роки зросли на 53%, з 2,2 трлн грн до 3,4 трлн грн. Основними джерелами коштів для банків залишаються депозити населення та юридичних осіб (Внукова, & Сиплива, 2024). Починаючи з кінця лютого 2022 року, почався період нестабільної макрофінансової ситуації, що позначилося і на залученні коштів банківськими установами. За даними НБУ ліквідність банківської системи зростала завдяки припливу коштів клієнтів, а саме строкових вкладів у гривнях. Підвищення облікової ставки НБУ до 25% стимулювало банки піднімати свої ставки за вкладами як фізичних осіб, так і бізнесу (Ситник, & Болюх, 2023). Дослідження авторів дозволяє врахувати специфічні чинники впливу на заощаджувальну поведінку населення.

Наразі підходи до оцінки добробуту населення відіграють важливу роль у соціальному дослідженні. Основними з них є економічний, соціальний та мультидисциплінарний. Економічний підхід фокусується на фінансових показниках, таких як доходи та споживання. Соціальний підхід аналізує доступ до освіти, охорони здоров'я та соціальних послуг. Мультидисциплінарний підхід поєднує різні аспекти життя. Важливо враховувати суб'єктивні оцінки добробуту, які можуть відрізнятися у різних груп населення (Румик, 2025).

Отже, дотримання принципів академічної доброчесності у дослідженні діяльності банківських установ, зокрема

депозитної, є не лише моральним імперативом, а й необхідною умовою для побудови надійної системи фінансової безпеки та реального зростання добробуту населення.

Постановка завдання. Мета статті полягає в науковому обґрунтуванні впливу банківської депозитної діяльності на рівень добробуту населення на основі засад академічної доброчесності, що забезпечує достовірність, об'єктивність та практичну значущість результатів для вдосконалення фінансової поведінки населення в умовах економічної нестабільності.

Методичну основу статті становить комплекс загальнонаукових, спеціальних та емпіричних методів пізнання, застосування яких дозволяє забезпечити достовірність та об'єктивність отриманих результатів щодо впливу банківської депозитної діяльності на добробут населення з дотриманням принципів академічної доброчесності. У процесі дослідження використовуються такі загальнонаукові методи, як: *аналіз і синтез* – для характеристики депозитного механізму та його впливу на добробут; *індукція та дедукція* – для формулювання загальних закономірностей на основі одиничних спостережень та перевірки гіпотез на конкретних даних; *абстрагування та узагальнення* – для виокремлення суттєвих ознак депозитних відносин та формування висновків. Для аналізу кількісних показників застосовуються *статистичні методи*, для оцінки якісних характеристик використовується *метод контент-аналізу* нормативно-правових актів та аналітичних звітів фінансових установ. Принципове значення у методичній основі мають *методи забезпечення академічної доброчесності*: документування джерел даних, перевірка статистичних показників, коректне цитування, уникнення упередженості у трактуванні результатів і забезпечення прозорості методології дослідження для можливості її відтворення іншими науковцями.

Результати дослідження. При дослідженні питань оцінки добробуту населення досить часто виникають

суперечності про те, яку методику обрати, щоби вона максимально точно характеризувала процеси, що вивчаються. Теорія раціональної поведінки інвестора та фінансова неграмотність населення, яке приймає депозитні рішення під впливом емоцій, а не економічного розрахунку, поглиблюють ці розбіжності. Під час економічних криз виникають розриви між потребами населення у збереженні заощаджень та нестабільністю банківської системи, що створює парадокс: чим вищий ризик, тим більша потреба у захисті, але тим менше реальних інструментів для цього існує. Пилипенко, & Просяник (2016) вважають, що необхідною умовою зміцнення ресурсної бази комерційних банків, розширення ринків їх успішної конкурентної боротьби з небанківськими фінансово-кредитними закладами та підвищення купівельної спроможності населення та їх життєвого рівня є перш за все є енергійна діяльність банків у галузі обслуговування приватних осіб.

При оцінці добробуту виникає невідповідність між середньостатистичними показниками доходів і реальною диференціацією населення, де значне майнове розшарування робить будь-які усереднені величини недостатньо репрезентативними з точки зору академічної доброчесності отриманих результатів.

До того ж дослідники, зазвичай, опиняються перед фактом розбіжності між задекларованими банківськими ставками за депозитами та ефективною дохідністю після врахування комісій, податків та інфляції, що так само призводить до викривлення реальних даних.

Не слід забувати про різновекторне сприйняття об'єктивних макроекономічних показників, наприклад зростання ВВП чи середньої заробітної плати, суб'єктивним відчуттям добробуту населенням, яке досить часто не збігається з офіційною статистикою. Крім того, з економічної точки зору об'єктивну оцінку ефективності заощаджень ускладнює процес нівелювання інфляційними процесами номінального зростання депозитних

доходів населення за їх реальною купівельною спроможністю.

Серед багаточисельних пропозицій показників оцінки добробуту населення найпоширенішим показником для його вимірювання залишається валовий внутрішній продукт на душу населення. Для оцінки якості життя також використовують індекс людського розвитку, який враховує освіту та тривалість життя, та коефіцієнт Джині для вимірювання нерівності доходів. Основними соціально-економічними показниками оцінки добробуту населення є:

1. Економічні показники:

- ВВП на душу населення, що показує загальну вартість товарів та послуг на одну людину;

- реальні доходи громадян, що вимірюють кількість грошей та благ, які люди реально можуть купити;

- рівень бідності – це частка людей, чий доходи нижчі за прожитковий мінімум (Маляр, Доровці, & Половко, 2024; Вдовин, & Швед, 2025).

2. Соціальні та якісні показники:

- індекс людського розвитку, що об'єднує дохід, освіту та здоров'я;

- середня тривалість життя – це показник здоров'я та умов життя суспільства;

- рівень безробіття – це кількість людей без роботи, які її шукають;

- коефіцієнт Джині, що показує, наскільки рівномірно поділені доходи між багатими та бідними (Чечель, 2011; Вдовин, & Сухович, 2024).

У сучасних економічних дослідженнях наукові розрахунки добробуту населення є базовим інструментом обґрунтування управлінських рішень, тому будь-яке спотворення цифр здатне призвести до масштабних фінансових прорахунків на рівні держави чи окремих установ. Дотримання доброчесності при проведенні аналізу забезпечує достовірність емпіричних висновків, що важливо для побудови коректних економетричних моделей, які використовуються для

прогнозування рівня життя населення, інфляційних очікувань, процентних ставок, валютних коливань та інших важливих чинників. Слід зазначити, що економічна наука має значний вплив на суспільну довіру до фінансових інститутів, а сфальсифіковані розрахунки підривають цю довіру, що проявляється у зниженні схильності населення до заощаджень та інвестування. Методологічно зрозумілі розрахунки дозволяють іншим дослідникам незалежно підтвердити або спростувати отримані результати, що є фундаментальною умовою наукового прогресу у фінансово-економічній сфері. Чесне відображення похибок запобігає формуванню помилкових уявлень про реальну прибутковість депозитів, що захищає типових вкладників від прийняття економічно не вигідних рішень. Добросовісні розрахунки є основою для якісного аналізу причинно-наслідкових зв'язків між макроекономічними показниками, без чого неможливо виявити справжні чинники зростання чи спаду добробуту населення. Прозорість обчислювальних процедур унеможливує приховування реальних ризиків, пов'язаних з інфляційним знеціненням заощаджень, і дозволяє сформулювати об'єктивні рекомендації для різних груп інвесторів. Відсутність маніпуляцій з вихідними даними та методами їх обробки гарантує, що зроблені пропозиції щодо вдосконалення депозитної політики будуть дієвими, а не шкідливими для економіки.

Отже, академічна добросовісність у економічних розрахунках є не лише етичним принципом, а й головною запорукою якості наукових результатів, їх практичної цінності та здатності бути надійним підґрунтям для підвищення реального рівня життя населення.

На основі опрацювання літературних джерел (ВРУ, 2026),

пропонуємо виконання наукових розрахунків на основі принципів академічної добросовісності (Рис. 1).

Використовуючи розглянуті на Рис. 1 принципи академічної добросовісності щодо проведення наукових досліджень, виконаємо розрахунки та перевіримо отримані дані за поставленою задачею. Висунемо гіпотезу про те, що активність за обсягами депозитних вкладень у банківські установи, зокрема з іноземним капіталом, суттєво залежить від реальних доходів громадян і депозитної політики банків щодо встановлення депозитних ставок.

Принцип академічної добросовісності – «прозорість методології». Для проведення обчислень виконаємо кореляційно-регресійний аналіз з використанням надбудови «Пакет аналізу» табличного процесору Microsoft Excel. Це досить відомий, зручний і потужний інструмент для розв'язання задач, пов'язаних з масивами різноманітних даних, що використовується для обробки чисел у вигляді великого набору функцій, аналіз інформації, інструменти для опрацювання тексту, створення ділової графіки, робота з базами даних тощо. Інформація про алгоритм обчислень доступна як у самому математичному пакеті MS Excel, так і численних літературних джерелах, для прикладу Бахрушин (2011).

Принцип академічної добросовісності – «коректність вихідних даних». Для проведення обчислень використанні офіційні дані Національного банку України та порталу Міністерства фінансів України, що забезпечує репрезентативність вибірки та об'єктивність висновків. Так, для перевірки висунутої гіпотези, використані дані щодо середньої місячної заробітної плати в Україні (Таблиця 1).

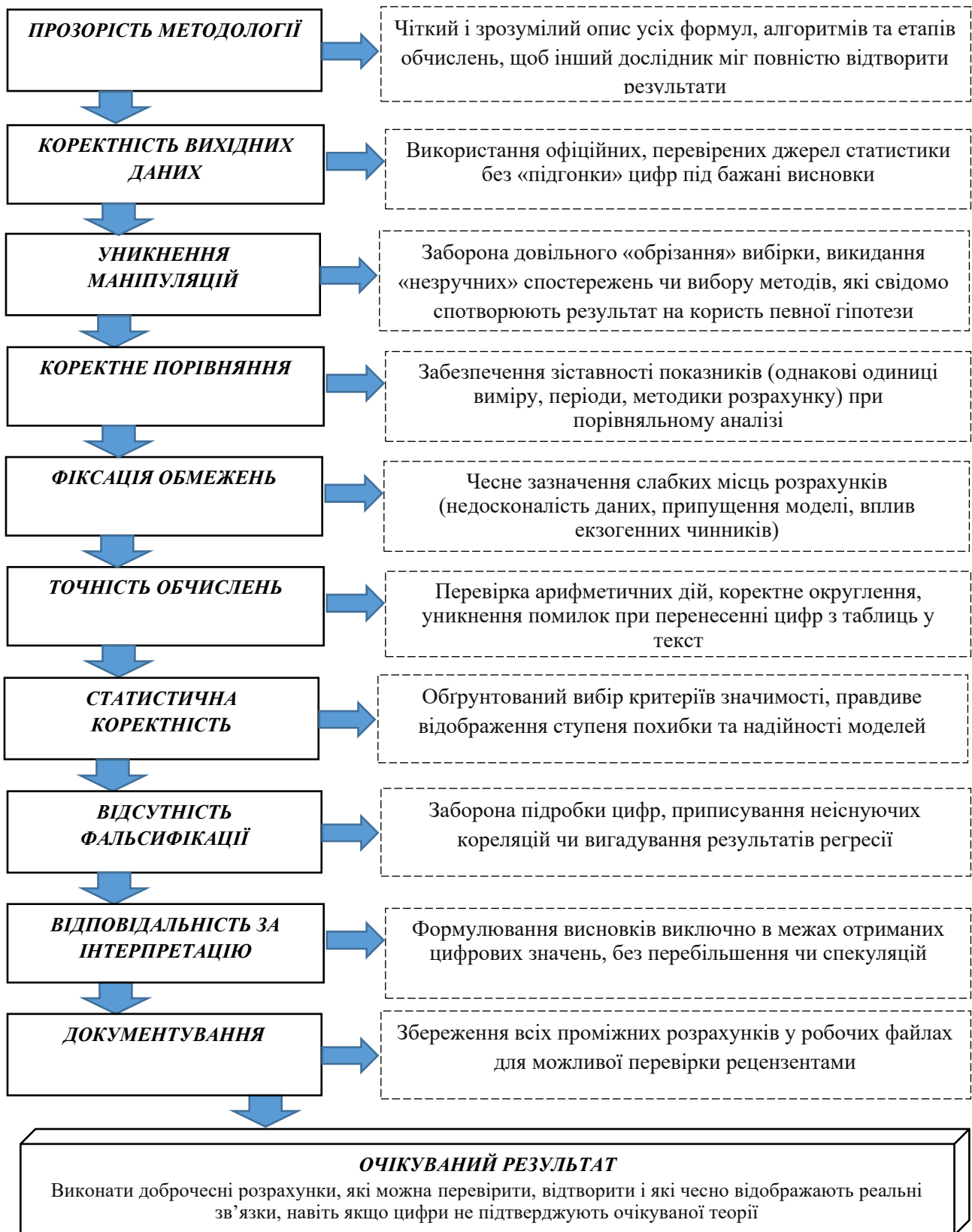

Рис. 1. Принципи академічної доброчесності у наукових розрахунках
Джерело: побудовано авторами самостійно

Таблиця 1

Середня заробітна плата в Україні

Період	дол. США	Зміна до попереднього року		Курс НБУ	грн
		дол. США	%		
за 01.2010	239,5	х	х	8,00	1916,00
за 01.2011	289,3	49,8	20,8	7,94	2297,04
за 01.2012	340,7	51,4	17,8	7,99	2722,19
за 01.2013	375,3	34,6	10,2	7,99	2998,65
за 01.2014	393,8	18,5	4,9	7,99	3146,46
за 01.2015	213,8	-180,0	-45,7	16,16	3455,01
за 01.2016	173,4	-40,4	-18,9	25,15	4361,01
за 01.2017	221,5	48,1	27,7	27,12	6007,08
за 01.2018	275,3	53,8	24,3	28,01	7711,15
за 01.2019	332,3	57,0	20,7	27,76	9224,65
за 01.2020	430,5	98,2	29,5	24,92	10728,06
за 01.2021	437,6	7,1	1,7	28,19	12335,94
за 01.2022	506,4	68,8	15,7	28,78	14574,19
за 01.2023	477,0	-29,4	5,8	36,57	17443,89
за 01.2024	535,0	58,0	12,2	40,00	21400,00
за 01.2025	549,7	14,7	2,8	41,82	22988,45

Джерело: побудовано авторами на основі звітів Мінфін, 2026

Наступною статистичною інформацією є дані про розмір процентних ставок за строковими депозитами фізичних

осіб, що зробили внески до банківських установ (Таблиця 2).

Таблиця 2

Процентні середньозважені річні ставки за строковими депозитами, залученими банками у фізичних осіб, %

Роки	Інтегральна ставка	у т. ч.:	
		у національній валюті	в іноземній валюті
2010	10,9	15,1	7,5
2011	12,8	18,5	7,2
2012	14,9	21,5	8,1
2013	13,6	18,7	7,6
2014	14,1	20,1	8,8
2015	13,4	20,6	7,8
2016	11,1	17,0	5,9
2017	8,4	13,8	3,3
2018	9,7	14,9	3,3
2019	9,9	14,9	2,6
2020	5,7	8,7	1,4
2021	5,6	8,0	0,7
2022	7,3	12,1	0,6
2023	9,9	13,9	1,1
2024	8,3	12,3	1,2
2025	8,9	12,9	1,1

Джерело: побудовано авторами на основі статистичних звітів НБУ, 2026

Заключними даними для перевірки гіпотези є інформація про обсяги депозитів

домашніх господарств у розрізі видів валют і строків погашення (Таблиця 3).

Таблиця 3

**Депозити домашніх господарств у розрізі видів валют і строків погашення
(залишки коштів на кінець періоду, млн грн)**

Роки	Усього	у тому числі					
		у національній валюті			в іноземній валюті		
		усього	у т.ч. за строками		усього	у т.ч. за строками	
			на вимогу	до 1 року		на вимогу	до 1 року
2010	275093	142924	45045	43308	132169	21119	56658
2011	310390	160530	48090	45926	149860	22831	58514
2012	369264	186772	53935	65393	182493	23217	60167
2013	441951	257829	66776	81375	184122	20944	39968
2014	418135	200859	61815	72424	217275	38356	63211
2015	410895	198876	77654	76372	212019	34870	100036
2016	444676	209601	85844	71282	235075	43794	100206
2017	495313	252439	113456	83919	242874	52521	97173
2018	530250	289416	141640	111169	240833	61770	99019
2019	576126	339168	168545	131723	236958	71579	105967
2020	730317	433417	250559	134436	296901	128441	103057
2021	794152	506980	307386	134681	287172	165856	74527
2022	1045731	653343	468363	128478	392388	243486	109676
2023	1228546	795493	520108	222297	433053	268595	126335
2024	1381875	896811	592579	222783	485064	313181	121109
2025	1600280	1067864	702095	274286	532416	364209	120798

Джерело: побудовано авторами на основі статистичних звітів НБУ, 2026

Принципи академічної доброчесності – «уникнення маніпуляцій» і «коректне порівняння». Серед поширених методів аналізу, зокрема групування даних, побудова динамічних рядів, розрахунок середніх величин, коефіцієнтів варіації та інших, авторами було заявлено метод кореляційно-регресійного аналізу, що дозволяє виявити залежність між обсягами депозитних вкладень, рівнем процентних доходів і реальними показниками добробуту населення, а саме: середня заробітна плата. На основі наведених цифрових масивів у Таблицях 1-3 була сформована коректна для порівняння вибірка даних за 2010-2025 роки, де: Y – обсяг депозитів домашніх господарств, усього в млн грн; X_1 – розмір середньої заробітної плати в Україні, в грн; X_2 – розмір інтегральної процентної середньозваженої річної ставки за строковими депозитами, залученими

банками у фізичних осіб, у %. «Обрізання» вибірки, викидання «незручних» спостережень застосовано не було, що можна перевірити шляхом співставлення вихідних даних з першоджерелами отримання інформації.

Принцип академічної доброчесності – «фіксація обмежень». Для проведення точнішого аналізу можна було включити до моделі значно більшу кількість факторів впливу на обсяги депозитів фізичних осіб, для прикладу розмір інфляції чи зміну валютних курсів. Наскільки це суттєво буде зрозуміло після проведення регресійного аналізу.

Принципи академічної доброчесності – «точність обчислень», «статистична коректність» і «відсутність фальсифікацій». У результаті обробки вхідних даних було отримано наступні результати (Таблиця 4):

Таблиця 4

Результати аналізу

Регресійна статистика		Дисперсійний аналіз					
Множинний R	0,992663		df	SS	MS	F	Значущість F
R-квадрат	0,98538						
Нормований R-квадрат	0,983131	Регресія	2	2,47E+12	1,23437E+12	438,0980577	1,18072E-12
Стандартна похибка	53080,82	Залишок	13	3,66E+10	2817573556		
Спостереження	16	Усього	15	2,51E+12			
Коефіцієнтний аналіз							
	Коефіцієнти	Стандартна похибка		t-статистика	P-Значення		
Y-перетин	-85562,2	81023,59		-1,056015858	0,310191479		
X1	63,0907	2,551652		24,7254369	2,57597E-12		
X2	20550	6160,894		3,335555105	0,005367758		
	Нижні 95%	Верхні 95%		Нижні 95,0%	Верхні 95,0%		
Y-перетин	-260603,0188	89478,63		-260603	89478,63		
X1	57,57819138	68,60321		57,57819	68,60321		
X2	7240,19972	33859,81		7240,2	33859,81		

Джерело: розрахунки авторів у надбудові «Пакет аналізу» MS Excel

Для розрахунків використано статистичні можливості табличного процесору Microsoft Excel. Здійснено перевірку при перенесенні цифр з електронних таблиць у текст статті, округлення отриманих даних при цьому не здійснювалось. Підробка цифр, приписування неіснуючих кореляцій чи вигадування результатів регресії вбачалась авторами як неприпустимі дії. Застосовано стандартний Критерій Значущості F, відображена фактична величина похибки та надійності моделі.

Принцип академічної доброчесності – «відповідальність за інтерпретацію». Дані таблиці 4 свідчать, що коефіцієнт кореляції дорівнює 0,9927, тобто наближається до 1. Це свідчить про дуже сильний (динамічний) сукупний зв'язок між обсягом депозитів (Y) та двома іншими факторами X1 та X2. Коефіцієнт детермінації дорівнює 0,9854, що вказує на те, 98,54% варіації обсягу депозитів пояснюється впливом двох відібраних факторів одночасно. Лише 1,46% припадає на інші невраховані фактори. Оскільки модель має два фактори X, то її оцінка здійснюється за нормованим R-квадратом,

який дорівнює 0,9831. Значення 98,31% є дуже високим. Воно доводить, що додавання другої змінної було цілком виправданим – модель не просто штучно збільшилася, а дійсно стала точнішою та якіснішою. На основі дисперсійного аналізу (ANOVA) можна зробити однозначний висновок, що досліджувана модель є високозначимою, адекватною та надійною, а саме: Значущість F дорівнює 1,18072E-12. Це означає отримане значення суттєво менше за стандартний критичний поріг 0,05 (і навіть менше за 0,001). Модель є статистично правильною, а фактори підбрано точно. Критерій Фішера (F) дорівнює 438,0980577. Це значення високе та свідчить про те, що варіація обсягу депозитів, зумовлена чинниками X1 та X2, у 438 разів перевищує варіацію випадкових залишків. Це ще раз підтверджує надійність моделі.

Далі сформуємо рівняння регресії та перевіримо кожен показник за критичним порогом 0,05 (P-Значення), щоб визначити, чи обидва фактори є корисними в моделі:

$$Y = -85562,20 + 63,09 \times X1 + 20550,00 \times X2 \quad (1)$$

Змінна X_1 (середня заробітна плата) має P -Значення 2,57597E-12. Воно значно менше за 0,05, тому вплив чинника (X_1) на обсяг депозитів є високозначущим і математично доведеним. Коефіцієнт біля X_1 є додатнім, тому маємо прямий зв'язок: при зростанні середньої заробітної плати на 1 одиницю, обсяг депозитів зростає в середньому на 63,09 одиниць (за умови, що чинник X_2 залишається незмінним).

Змінна X_2 (процентні ставки за депозитами) має P -Значення 0,005367758. Воно менше за 0,05, тому вплив чинника X_2 є статистично значущим. Коефіцієнт біля X_2 є додатнім, тому зв'язок прямий: при зростанні розміру депозитної ставки на 1 одиницю, обсяг депозитів зростає в середньому на 20550,00 одиниць (за умови, що чинник X_1 залишається незмінним).

Загальний висновок. У результаті поглибленого аналізу виявлено, що вплив змінної X_2 виявився набагато сильнішим, ніж X_1 , але оцінка менш точніша через широкий довірчий інтервал. Порівнювати X_1 та X_2 на пряму некоректно через різні одиниці виміру. Однак, t -статистика свідчить, що X_1 вносить стабільніший і надійніший внесок у досліджувану модель. Отже, формулювання висновків було здійснено виключно в межах отриманих цифрових значень, без перебільшення чи спекуляцій.

Принцип академічної доброчесності – «документування». Авторами збережено всі проміжні розрахунки у робочих файлах для можливої перевірки рецензентами чи іншими зацікавленими особами.

Проведене дослідження на основі кореляційно-регресійного аналізу засвідчило наявність сильного та статистично значущого зв'язку між рівнем середньої заробітної плати та обсягом залучених коштів. Водночас, керуючись принципами академічної доброчесності та об'єктивності, слід зазначити, що включений до моделі другий фактор – розмір депозитних ставок – виявився менше впливовим на обсяг депозитів домашніх господарств, що вказує на необхідність його глибшого дослідження за

допомогою потужніших інструментів економічного аналізу та прогнозування.

Висновки. У результаті проведеного дослідження отримано наукові результати, що пов'язані з систематизацією методологічних підходів до оцінки впливу банківської депозитної діяльності на рівень добробуту населення на основі дотримання принципів академічної доброчесності, удосконаленням критеріїв об'єктивності при обробці статистичних даних. Наукова новизна отриманих результатів полягає в обґрунтуванні авторського підходу до інтеграції принципів академічної доброчесності у процес економіко-математичного моделювання депозитної поведінки інвесторів, а також у виявленні суперечностей між номінальними показниками депозитної доходності та реальними змінами добробуту населення. Теоретичне значення роботи полягає в поглибленні концептуальних засад дослідження добробуту населення шляхом впровадження принципів відтворюваності та прозорості у фінансово-економічних розрахунках, що створює теоретичне підґрунтя для подальших досліджень у сфері поведінкової економіки з позиції етичності наукових узагальнень. Отримані результати мають безпосереднє практичне застосування, адже запропонований алгоритм перевірки достовірності даних може бути використаний фінансовими установами для підвищення якості внутрішніх досліджень ефективності депозитних продуктів, вдосконалення методик моніторингу заощаджувальної активності населення та як методологічний інструментарій для подальших емпіричних досліджень.

Імплементация запропонованих заходів дозволить досягти значного соціально-економічного ефекту, а саме: підвищення рівня фінансової грамотності населення через доступність об'єктивної інформації про реальну доходність заощаджень, зниження ризиків прийняття не вигідних депозитних рішень, зростання довіри до банківської системи на основі достовірності інформаційних та аналітичних продуктів, а також оптимізація державної політики стимулювання

заощаджень, що в сукупності сприятиме реальному підвищенню рівня життя та соціальній стабільності в умовах економічних трансформацій.

Подальші дослідження з теми доцільно здійснювати у контексті оцінки

перспективних тенденцій за допомогою методу прогнозування, що дає змогу змодельовати сценарії зміни добробуту населення залежно від динаміки середньої заробітної плати у майбутньому.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що дослідження проводилося за відсутності будь-яких комерційних або фінансових відносин, які могли б бути витлумачені як потенційний конфлікт інтересів.

Фінансування. Автори заявляють, що публікацію цієї статті профінансовано авторами самостійно.

Етична заява. Усі процедури, виконані в межах цього дослідження, відповідали інституційним та міжнародним етичним стандартам.

Заява щодо генеративного ШІ. Автори заявляють, що генеративний штучний інтелект не використовувався під час підготовки цього рукопису.

Внесок авторів. Усі автори зробили однаковий внесок у розроблення концепції дослідження, написання тексту та затвердження остаточної версії рукопису.

Література:

1. Бахрушин В.Є. (2011). МЕТОДИ АНАЛІЗУ ДАНИХ : НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ СТУДЕНТІВ. Запоріжжя: КПУ. URL: <http://kist.ntu.edu.ua/textPhD/metDataManing.pdf>
2. Barrios, J.M., Lancieri, F., Levy, J., Singh, S., Valletti, T., & Zingales, L. (2025). THE CONFLICT-OF-INTEREST DISCOUNT IN THE MARKETPLACE OF IDEAS. Working Paper, NBER/CEPR. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4979205>
3. Вдовин, М., & Сухович, Х. (2024). ПОКАЗНИКИ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ КРАЇН СВІТУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ. *Трансформаційна економіка*, 3(08), 13-18. <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-8-2>
4. Вдовин, М.Л., & Швед, С.В. (2025). КЛАСТЕРИЗАЦІЯ КРАЇН ЄВРОПИ ЗА ПОКАЗНИКАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ. *Економіка і управління*, 2, 18-26. <https://doi.org/10.32782/2312-7872.2.2025.2>
5. Внукова, Н., & Сиплива, О. (2024). ОЦІНКА ДИНАМІКИ ЗМІН СУЧАСНОГО СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 1(5), 281-292. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-5-281-292>
6. ВРУ (2026). Про академічну доброчесність: Закон України від 18 грудня 2025 року № 4742-IX. *Відомості Верховної Ради*, 13, 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>
7. Зубцова, Ю., Сущенко, Л., & Шабліста, Г. (2025). ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТИ. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*, 8, 67-73. DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2025-2.09>
8. Kumar, D.K. (2021). CATCH ME IF YOU CAN: IDENTIFYING, PREDICTING AND REDUCING THE OPPORTUNITIES FOR FRAUD. PhD Thesis, University of Warwick. URL: https://wrap.warwick.ac.uk/id/eprint/166171/1/WRAP_Theses_KrishnaKumar_2021.pdf
9. Кузьмінський, В., & Кириліченко, А. (2025). ФІНАНСОВІ ІННОВАЦІЇ У ФОРМУВАННІ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 1(77), 107-116. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-107-116>
10. Маляр, М., Доровці, А., & Половко, І. (2024). АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ. *Наукові перспективи. Серія «Економіка»*, 2(44), 784-796. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-784-796](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-784-796)
11. Мінфін (2026). СЕРЕДНЯ ЗАРОБІТНА ПЛАТА В УКРАЇНІ В ДОЛАРАХ США. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/USD/>
12. НБУ (2026). ДЕПОЗИТИ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ У РОЗРІЗІ ВИДІВ ВАЛЮТ І СТРОКІВ ПОГАШЕННЯ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial>
13. НБУ (2026). ПРОЦЕНТНІ СТАВКИ БАНКІВ ЗА СТРОКОВИМИ ДЕПОЗИТАМИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial>
14. Orosz, G., Tóth-Király, I., Böthe, B., Paskuj, B., Berkics, M., Fülöp, M., & Roland-Lévy, C. (2018). LINKING CHEATING IN SCHOOL AND CORRUPTION. *European Review of Applied Psychology*, 68(2), 89-97. <https://doi.org/10.1016/j.erap.2018.02.001>
15. Пилипенко, О., & Просяник, І. (2016). Кредитування фізичних осіб і його особливості в Україні. *Сучасні підходи до управління підприємством*, 1. URL: <https://spu.fmm.kpi.ua/issue/view/4356>

16. Румик, І. (2025). МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ: СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ІНДИКАТОРІВ. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 1(77), 14-21. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-14-21>
17. Rumyk, I., Kuzminsky, V., Pylypenko, O., & Yaroshenko, O. (2024). PRECIOUS METALS MARKET FORECASTING IN THE CURRENT ENVIRONMENT. *Economics, Finance and Management Review*, 1(17), 45-56. <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2024-1-45>
18. Руцишин, Н.М., Пелех, О.Р., Козак, А.Р., & Криворучко, Н.М. (2024). СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*, 75, 27-36. <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-75-04>
19. Ситник, Н.С., & Болюх, Д.А. (2023). РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ЯК КЛЮЧОВОЇ ЛАНКИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Бізнес-Навігатор* 1(71), 50-55. <https://doi.org/10.32782/business-navigator.71-9>
20. Wen, S., Li, J., Huang, C., & Zhu, X. (2025). WATCHDOG FROM ACADEMIA: DO ACADEMIC INDEPENDENT DIRECTORS MATTER FOR FINANCIAL STATEMENT FRAUD? *International Review of Economics and Finance*, 101. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2025.104219>
21. Чечель, О.М. (2011). БАЗОВІ КРИТЕРІЇ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ. *Інвестиції: практика та досвід*, 1, 82-85. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2011/23.pdf
22. Штефан, Л. (2024). АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ. *Економіка та суспільство*, 69. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-89>